

Hiszpański TRYPTYK – Ile kosztuje bilet do muzeum Salvadora Dali?

Justyna Oberman

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego (klasy IV–VIII szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Hiszpański TRYPTYK – Ile kosztuje bilet do muzeum Salvadora Dali?

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator

Nauczyciel języka hiszpańskiego

2.2. Pozostali

Nauczyciel matematyki i nauczyciel plastyki

3. Ramy czasowe

Projekt trwa sześć tygodni – po jednym spotkaniu w każdym, może być realizowany cały rok (ostatnie zajęcia projektowe mogą być połączone ze świętowaniem w szkole Dnia Matematyki 12 marca).

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

- nabycie i rozwijanie umiejętności językowych – rozumienie i tworzenie komunikatów w języku hiszpańskim,
- poznanie i rozwijanie słownictwa w języku hiszpańskim z tematu kultura, twórcy i ich dzieła, miejsca sztuki i kultury, oraz kupowanie, korzystanie z ulg, liczebniki, figury geometryczne, opisy przeszłości,
- nabycie wiedzy związanej z zasadami obowiązującymi w miejscach kultury,
- nabycie i rozwinięcie kompetencji kluczowych w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, osobistych, społecznych, w zakresie uczenia się, w zakresie ekspresji kulturalnej,
- uatrakcyjnienie zajęć języka hiszpańskiego oraz zainspirowanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

4.2. Cele szczegółowe

Uczeń/uczestnik projektu potrafi:

- stworzyć tryptyk plastyczny inspirowany hiszpańskim malarstwem lub będący odwzorowaniem istniejących obrazów,
- analizować dzieło sztuki,
- zrozumieć sens tekstu pisanego dotyczącego kultury i zasad zachowania w miejscach kultury,
- zrozumieć i tworzyć nakazy i zakazy w języku hiszpańskim,
- zrozumieć słownictwo związane z kulturą, zwiedzaniem muzeum, kupnem biletu wstępu, liczebnikami, figurami geometrycznymi, kształtami i używać go,
- opowiadać o stworzonym tryptyku w języku hiszpańskim,
- wymienić najważniejszych hiszpańskich malarzy,
- selekcjonować wiadomości, przedstawiać je innym na forum szkolnym,
- brać odpowiedzialność za swoje działania w grupie,
- rozwijać umiejętność pracy w grupie,
- rozwijać swoją kreatywność.

4.2.1. Cele szczegółowe dla uczniów – cele w języku ucznia

- podejmiesz działania grupowe w projekcie *Hiszpański TRYPTYK – Ile kosztuje bilet do muzeum Salvadora Dalí?*, aby stworzyć tryptyk plastyczny (obrazy, rysunki) inspirowany (lub odwzorowany) obrazami hiszpańskich malarzy, złożonymi z figur geometrycznych lub brył,
- poznasz trzech hiszpańskich malarzy i ich dzieła,
- wymyślisz tytuł swojego dzieła w języku hiszpańskim,
- zwiedzisz wirtualne muzeum Salvadora Dalí,
- nauczysz się planować swoją pracę indywidualną i grupową,
- zaprezentujesz swoje dzieła na spotkaniu z innymi uczniami społeczności szkolnej.

5. Treści kształcenia

Zaprezentowany scenariusz interdyscyplinarny łączy język hiszpański z treściami z innych przedmiotów, takich jak matematyka i plastyka. W treściach kształcenia w programie nauczania języka hiszpańskiego dla drugiego etapu edukacyjnego Aliny Konior i Justyny Oberman znajdziemy zakresy tematyczne: *poznaję świat hiszpańskojęzyczny, znane osoby ze świata hiszpańskojęzycznego, kultura i ja, miejsca sztuki i kultury*, które odnoszą się do tematu tego scenariusza.

5.1. Język hiszpański. Uczeń:

- poznaje i poszerza słownictwo związane z tematami: kultura i zasady zachowania w miejscach kultury (*museo, entrada, salida, planta, pasillo, guía*), liczebniki, figury geometryczne i kształty (*triángulo, cuadrado, rectángulo, rombo, trapecio, cubo, cono, pirámide*),
- utrwała opisy biograficzne w czasie Pretérito Indefinido de Indicativo,
- poznaje i utrwała konstrukcje *hay que, se puede, no se puede, está prohibido, no está prohibido*,
- rozumie i tworzy nakazy, zakazy w języku hiszpańskim, używając trybu Imperativo,
- rozumie i używa słownictwa związanego z kulturą, zwiedzaniem muzeum, kupnem biletu wstępu,
- rozumie sens krótkich i dłuższych wypowiedzi,
- tworzy opisy swojego tryptyku sztuki,
- tworzy wspólnie z grupą tytuł swojego dzieła.

5.2. Matematyka. Uczeń:

- utrwała nazwy i budowę figur i brył geometrycznych,
- oblicza cenę biletu na podstawie zadania matematycznego z niewiadomą, wypisuje wiadome i niewiadome, formułuje odpowiedź,
- potrafi przeliczyć cenę biletu w polskiej i hiszpańskiej walucie.

5.3. Plastyka. Uczeń:

- poznaje zasady korzystania z instytucji kultury, takich jak muzeum czy galeria,
- poznaje hiszpańskich malarzy i ich style artystyczne,
- tworzy własny tryptyk plastyczny – dzieła, rysunki, obrazy inspirowane (lub odwzorowane) malarstwem i stylem geometrycznym,
- wskazuje części geometryczne w dziełach malarskich.

6. Charakterystyka odbiorców

Projekt skierowany jest do uczniów klas szóstych drugiego etapu edukacyjnego. Przeznaczony jest do realizacji w klasach, które język hiszpański mają wprowadzony jako pierwszy, ale pomysł może być również zrealizowany w klasach, które uczą się hiszpańskiego jako drugiego języka, pamiętając o dostosowaniu treści do grupy docelowej. Uczniowie realizują projekt językowy związany interdyscyplinarnie z przedmiotem ścisłym, co może się wydawać pomysłem kontrowersyjnym. Jednak w dzisiejszej edukacji wiedza i umiejętności związane z przedmiotami ścisłymi, stają się fundamentalną bazą rozwijania innych kompetencji, szczególnie językowych. Wielu metodyków językowych twierdzi, że język obcy jest bardzo podobny do systemu matematycznego, dlatego tak ważne jest realizowanie celów językowych z uczniami z jednoczesnym uwzględnieniem doskonalenia umiejętności matematycznych. Zaprezentowany scenariusz w sposób ciekawy zachęca szóstoklasistę do stosowania matematyki w praktyce podczas poszerzania wiedzy językowej.

6.1. Typ szkoły

Projekt interdyscyplinarny jest przeznaczony do realizacji w szkole podstawowej.

6.2. Wiek uczniów

Projekt interdyscyplinarny jest przeznaczony do realizacji z uczniami w wieku od 12 do 13 lat.

6.3. Klasa

Projekt interdyscyplinarny jest przeznaczony do realizacji z uczniami klasy VI szkoły podstawowej.

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Uczestnikami projektu *Hiszpański TRYPTYK – Ile kosztuje bilet do muzeum Salvadora Dali?* są wszyscy uczniowie z oddziału klasowego, również dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Projekt zakłada stworzenie w grupie tryptyku plastycznego – rysunku/obrazu/dzieła –inspirowanego malarstwem hiszpańskim, przy użyciu figur i brył geometrycznych. Ponadto uczestnicy odbędą wirtualną wycieczkę do muzeum. Uczniowie, pracując w kilkuosobowych grupach, wzajemnie się wspierają i pomagają sobie w zadaniach projektowych. Nauczyciel, realizując projekt, ma za zadanie uwzględniać poziom językowy uczniów (jeśli scenariusz jest realizowany w klasie szóstej, w której hiszpański jest drugim językiem, poziom językowy jest niższy i należy to uwzględnić) oraz ich aktualne możliwości. Nauczyciel dba o rozbudzanie nie tylko motywacji zewnętrznej, ale również wewnętrznej poprzez wyznaczanie uczniom atrakcyjnych i osiągalnych celów.

6.5. Inne cechy odbiorców

Odbiorcami projektu są wszyscy uczniowie w danej klasie, również o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych oraz o różnych umiejętnościach. W sytuacji pracy z uczniami ze SPE nauczyciel musi pamiętać o podstawowych zasadach; wykazać się zrozumieniem w stosunku do ucznia, okazać akceptację i wsparcie oraz mieć świadomość, że taki uczeń wkłada więcej wysiłku w wykonanie zadania niż inny. Należy pamiętać o krótkiej,

zwięzłej formie poleceń, słownych pochwałach w trakcie realizacji zadań oraz dostosowywania materiałów do możliwości ucznia. Nauczyciel może także podkreślać na forum klasy zdolności i osiągnięcia takiego ucznia, co wzmacnia jego pewność siebie i wiarę we własne możliwości.

7. Formy i metody realizacji projektu

Zadania opisane w scenariuszu *Hiszpański tryptyk* mogą być realizowane w parach lub indywidualnie, ale główną formą pracy jest praca w grupach. Umożliwia uczniom doskonalenie słuchania opinii innych osób, pozwala na rozwijanie komunikatywności podczas współpracy. Poza tym poznają role w grupie i z większą świadomością próbują określać role własne i innych.

Podstawową metodą będzie metoda projektu, zgodnie z którą uczniowie rozwiązują konkretne zadania, opierając się o własną wiedzę, umiejętności i kompetencje. Scenariusz dopasowany jest do możliwości poznawczych i dojrzałości społecznej szóstoklasistów.

Większość zajęć projektowych została zaplanowana na jedną godzinę lekcyjną, realizowaną na języku hiszpańskim, matematyce i plastyce. Jedynie zajęcia, na których grupy wykonują swoje dzieła sztuki, przewidziane są na dwie godziny zajęć plastycznych. W trakcie pracy metodą projektu nauczyciel ma za zadanie wspierać swoich uczniów, jest przewodnikiem, wyzwala nowe idee i naprowadza na nowe pomysły i rozwiązania.

W projekcie mają zastosowanie również inne metody takie jak:

- metoda komunikacyjna: język hiszpański wykorzystywany jako język komunikacji podczas realizacji zajęć projektowych między uczniami i nauczycielem;
- podejście AICLE (od hiszp. *Aprendizaje Integrado de Contenidos y Lenguas Extranjeras*): język hiszpański wykorzystywany jest do nauczania innych treści przedmiotowych, np. w projekcie uczeń poznaje życiorysy malarzy hiszpańskich, oblicza ceny biletów w walucie polskiej i hiszpańskiej, rozwiązując zadanie matematyczne;
- metoda gramatyczno-tłumaczeniowa: grupa uczniów opisuje swój tryptyk po polsku i hiszpańsku;
- metody informacyjne: pogadanka, rozmowa kierowana, dyskusja, opis, praca z tekstem, nauczyciel często stosuje te metody jako wprowadzenie do zadania projektowego;
- metody aktywizujące: mapa myśli, burza mózgów, karty pracy, które uczeń będzie rozwiązywać na zajęciach projektowych;
- metoda LDL (od niem. *lernen durch lehren* – uczenie przez nauczanie): uczniowie pomagają sobie wzajemnie w zadaniach projektowych, uczą się od siebie, nauczyciel ma za zadanie kierować tak pracą grupy, aby uczniowie szukali pomocy u siebie nawzajem.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

Projekt *Hiszpański TRYPTYK – Ile kosztuje bilet do muzeum Salvadora Dali?* przeznaczony jest do realizacji w ramach zajęć lekcyjnych.

Jego głównym celem jest nabycie i rozwinięcie umiejętności językowych – rozumienia i tworzenia komunikatów w języku hiszpańskim. Ponadto ważnym celem jest

również poszerzenie wiedzy nabywanej na regularnych zajęciach z języka hiszpańskiego oraz zachęcenie uczniów do stosowania matematyki w praktyce.

- **Komentarz metodyczny:** zaproponowany scenariusz jest możliwy do zrealizowania na zajęciach dodatkowych, np. w ramach koła zainteresowań. Nauczyciel koordynator powinien jedynie ustalić zasady współpracy z nauczycielami matematyki i plastyki. Można zmniejszyć intensywność zajęć i ustalić spotkania projektowe co dwa tygodnie, wtedy realizacja projektu wydłuży się do trzech miesięcy.

8.1. Zajęcia nr 1. Wprowadzenie do projektu, kontrakt projektu, podział na grupy projektowe

Nauczyciel na pierwszych zajęciach wprowadza uczniów w projekt. Zapisuje na środku tablicy tytuł projektu po hiszpańsku: *Tríptico español – ¿Cuánto cuesta una entrada al museo del Salvador Dalí?* i zadaje uczniom pytanie, z czym może być związany projekt. Uczniowie zastanawiają się i swoje pomysły zapisują po hiszpańsku na tablicy (np. *arte, pintor, visitar museo, pasar tiempo libre* etc.). Nauczyciel w języku hiszpańskim zapoznaje uczniów z zakresem tematycznym projektu i z jego głównymi celami. Następnie nauczyciel pyta uczniów, czy wiedzą, co to jest kontrakt, z jakich części się składa. Wspólnie z uczestnikami ustalają po polsku i po hiszpańsku zasady, które będą obowiązywać uczestników projektu, zapisują je na dużym arkuszu papieru, następnie podpisują i umieszczają w widocznym miejscu pracowni językowej (przykład kontraktu poniżej w punkcie 9). W dalszej kolejności nauczyciel zapowiada uczniom, że podczas pracy nad projektem będą współpracować w czteroosobowych zespołach i przystępuje do podziału uczniów na grupy. Opiekun przygotowuje porozcinane karteczki z rysunkami i nazwami różnych figur geometrycznych, uczniowie losują jedną karteczkę i szukają między sobą kogoś z taką samą figurą. W taki sposób powstają grupy. Nauczyciel informuje, że wylosowana nazwa figury będzie od tego momentu nazwą danej grupy. Na tablicy ściennej nauczyciel zawiesza tyle białych kartek A3/A4, ile jest grup i prosi, aby każda grupa napisała na górze kartki swoją nazwę grupy. Będzie to narzędzie do monitorowania pracy grup, które będzie widoczne dla wszystkich uczniów. Na każdym zajęciu grupa uczniów oraz nauczyciel będą zapisywać krótki komentarz i zaznaczać jakimś symbolem, np. kciukiem *me gusta*, jakie zadanie zrealizowali i w jakim stopniu. Mogą również przypinać do swoich kartek, otrzymane karty pracy i inne materiały. Nauczyciel również na każdym zajęciu komentuje słownie lub uśmiechniętą miną pracę grupy. Nauczyciel podsumowuje pierwsze zajęcia projektowe i wykonuje kilka zdjęć dokumentujących spotkanie.

8.2. Zajęcia nr 2. Poznanie życia i twórczości trzech hiszpańskich malarzy, realizacja karty pracy

Drugie zajęcia projektowe odbywają się na zajęciach plastyki. Nauczyciel koordynujący rozpoczyna zajęcia, prezentując na tablicy słowo *Tríptico* i zadaje pytanie po hiszpańsku, czym jest tryptyk. Uczniowie pracują metodą burzy mózgów i zastanawiają się w grupach, co to takiego. Przedstawiają swoje pomysły w języku hiszpańskim. Nauczyciel plastyki opowiada, że tryptyk to według słownika języka polskiego ołtarz składający się z trzech części, ale również dzieło malarskie, literackie, filmowe składające się z trzech części połączonych wspólnym tematem. Przypomina uczniom, że ich głównym zadaniem będzie stworzenie tryptyku plastycznego, który może

być odwzorowaniem jakiegoś hiszpańskiego dzieła malarskiego lub inspirowane hiszpańskim malarstwem. Następnie nauczyciel plastyki po polsku, a nauczyciel hiszpańskiego po hiszpańsku zadają uczniom pytania o hiszpańskich malarzy, ich dzieła oraz style malarskie. Uczniowie zastanawiają się chwilę w grupach i odpowiadają. Następnie nauczyciel koordynator przedstawia na ekranie rzutnika *hiszpański tryptyk* – wizerunki trzech hiszpańskich malarzy (Velazquez, Dalí, Picasso) bez podawania żadnych informacji o nich. Uczniowie w grupach uzupełniają karty pracy dotyczące życia i twórczości tych malarzy. Uczniowie mogą korzystać z przyborów w pracowni plastycznej, np. albumów malarskich, mogą szukać informacji w internecie na stronach hiszpańskojęzycznych przy wykorzystaniu metody AICLE. Prowadzący monitorują pracę grup. Nauczyciel koordynator zachęca i motywuje uczniów, aby używali języka hiszpańskiego jako języka projektu zgodnie z podejściem komunikacyjnym i pomaga w sytuacjach, kiedy uczeń nie wie, jak coś powiedzieć po hiszpańsku. Po ukończeniu zadania nauczyciele sprawdzają poprawność i na rzutniku ekranu głównego przedstawiają imiona i nazwiska wszystkich malarzy oraz podają odpowiedzi do karty pracy.

Ostatnim zadaniem są puzzle i poszukiwania śladów matematycznych w sztuce. Nauczyciele wcześniej przygotowują wydrukowane w kolorze i rozcięte dzieła Pabla Picassa (jedna grupa, jeden porozcinany obraz w formie puzzli, ale w formacie mniejszym niż A4). Grupy mają za zadanie ułożyć obraz, przykleić go na białą kartkę A4 a także znaleźć i wypisać po hiszpańsku na kartce z obrazem jak najwięcej figur lub brył geometrycznych, które zauważą na obrazie.

- **Komentarz metodyczny:** Nauczyciel powinien przygotować obrazy w stylu zwanym kubizmem, na których widnieje dużo figur geometrycznych (mogą to być: *Głowa czytającej kobiety*, *Dziewczyna przed lustrem*, *Płacząca kobieta*, *Panny z Avinionu*, *Guernica*, portret *Marie-Therese Walter* obraz zwany „złotą muzą”). W przypadku nauki zdalnej nauczyciel może przygotować puzzle, korzystając z platformy dostępnej pod adresem [Jigsaw Planet](https://www.jigsawplanet.com/) – po zalogowaniu można dołączyć tam dowolne zdjęcie, plik lub rysunek, które aplikacja podzieli na wskazaną liczbę elementów. Nauczyciel obserwuje pracę wszystkich uczniów, jeśli zauważy trudności z wykonaniem któregoś zadania, pomaga w ich rozwiązaniu, upraszczając zadanie lub prosi konkretnych uczniów grupy o udzielenie mu pomocy. Po wykonaniu zadania następuje prezentacja ułożonych obrazów. Uczestnicy czytają na głos po hiszpańsku, jakie figury znaleźli. Wieszają swoje prace na tablicy szkolnej, nauczyciele zaś mogą dodać pod każdą pracą swój komentarz. Prowadzący podsumowują drugie zajęcia i zadają pracę domową.
- Uczniowie mają się zastanowić nad tym, jak będzie wyglądał ich tryptyk i jakim dziełem malarskim chcą się zainspirować lub jakie dzieło chcą odwzorować, pamiętając o realizacji tryptyku na kolejnych, czwartych zajęciach.

8.3. Zajęcia nr 3. Wirtualna wizyta w muzeum, poznanie zasad zachowania w muzeum

Trzecie zajęcia projektowe odbywają się w obecności nauczyciela języka hiszpańskiego i nauczyciela matematyki w pracowni komputerowej.

- **Komentarz metodyczny:** Zajęcia koniecznie muszą być przeprowadzone w pracowni komputerowej, ponieważ uczniowie będą zwiedzać wirtualne muzeum Salvadora Dali. Powinien być to spacer indywidualny przy osobnym komputerze, ale zadania projektowe uczniowie mogą wykonywać w grupie, komunikując się ze sobą po hiszpańsku. Jeśli w szkole brakuje komputerów dla wszystkich uczniów, nauczyciel może zasugerować pracę w parach i podział ról; jedna osoba poszukuje w muzeum odpowiednich informacji, a druga je notuje, odpowiadając na zadane pytania.

Nauczyciel koordynator informuje uczniów w języku hiszpańskim, że na tych zajęciach wybiorą się na wycieczkę do muzeum. Prezentuje zdjęcia różnych zakazów i nakazów hiszpańskich oraz przedstawia konstrukcje czasownikowe, które wyrażają nakazy, zakazy czy powinności (*hay que, tiene que, se puede/no se puede, está prohibido/no está permitido, formas de imperativo*). Utrwala ustnie z uczniami tryb rozkazujący, jego użycie w formach *tú* i *vosotros*. Następnie uczniowie w grupach mają się zastanowić: *¿Cómo hay que comportarse en el museo? ¿Qué se puede y qué no se puede hacer?* Następnie wypisują w języku hiszpańskim po kilka przykładów, co można, a czego nie można robić w muzeum. Po wykonaniu zadania każda grupa odczytuje swoje propozycje. Następnie nauczyciel po hiszpańsku informuje uczniów, że aby wejść do muzeum muszą kupić *entradas*, ale nie wiedzą, ile one kosztują. Aby się dowiedzieć, muszą rozwiązać zadanie matematyczne (karta pracy w materiałach pomocniczych w punkcie 12.). Po rozwiązaniu zadania uczniowie zwiedzają wirtualne muzeum Salvadora Dali, wchodząc na stronę internetową Salvador-Dali.org. Nauczyciel pokazuje na ekranie rzutnika pytania, na jakie uczniowie mają znaleźć odpowiedzi podczas wizyty w muzeum. Przykładowe pytania mogą wyglądać następująco:

- *¿Cómo es el museo? ¿Cuántas plantas tiene?*
- *¿Qué pintura te gustó más durante la visita?*
- *¿Qué reglas de comportamiento se propone en el museo?*
- *¿Qué número tiene la sala llamada „palacio del viento“?*

Po zakończeniu wirtualnej wizyty nauczyciel pyta po hiszpańsku o wrażenia grup. Podsumowuje trzecie zajęcia, zachęca uczniów do zaznaczenia w planach pracy zrealizowanych zadań i dodania swojego komentarza.

8.4. Zajęcia nr 4 (2 godziny lekcyjne). Wykonanie tryptyku plastycznego inspirowanej hiszpańskim malarstwem

Czwarte zajęcia można przeprowadzić na zajęciach plastyki. Nauczyciel koordynator i nauczyciel plastyki rozpoczynają zajęcia od sprawdzenia pracy domowej przygotowanej przez każdą z grup, w ramach której mieli przygotować własną inspirację. W sytuacji, w której jakaś grupa nie wykonała jeszcze zadania lub nie zdecydowała, jakie dzieło odwzorować, nauczyciel plastyki może pokazać kilka obrazów z albumu malarskiego i pomóc uczniom wybrać. Ponadto na tablicy plastyk przedstawia, jak może wyglądać taki tryptyk:

- każda część tryptyku może mieć format A4, A3, A2 lub inny układ z użyciem wymienionych rozmiarów,
- może być trzyczęściowym odwzorowaniem jednego wybranego dzieła malarskiego lub odwzorowaniem kilku związanych ze sobą jakimś tematem,

- dowolna technika plastyczna (szkic czarno-biały, farby, kredki itp.) z zachowaniem zasady używania do tworzenia tryptyku tylko figur geometrycznych (odzworowanie kubizmu).

Uczniowie przystępują do tworzenia prac. Nauczyciele monitorują ich pracę i postępy. Nauczyciel koordynator obserwuje, jak pracują uczniowie, zadając im pytania po hiszpańsku odnośnie do ich dzieł, aby motywować uczniów do używania języka hiszpańskiego jako języka projektu. Po zakończeniu pracy grup, nauczyciele podsumowują zajęcia i zachęcają uczniów do samooceny na swoich kartkach na tablicy. Jeśli jakaś grupa nie ukończyła swojego zadania w przewidzianym czasie, to kończy zadanie w domu. Nauczyciele również zapisują komentarz każdej z grup do realizacji zadania projektowego oraz wykonują pamiątkowe zdjęcia. Nauczyciel przypomina, że na kolejne zajęcia uczniowie mają zadanie przynieść swoje tryptyki i przemyśleć, jak mogą je opisać.

8.5. Zajęcia nr 5. Opis dzieła w języku polskim i hiszpańskim, nadanie tytułu

Zajęcia odbywają się na lekcji języka hiszpańskiego. Uczniowie po wykonaniu swoich tryptyków będą zajmować się tworzeniem ich opisu do zaprezentowania podczas święta szkolnego. Nauczyciel rozpoczyna zajęcia od sprawdzenia, czy wszystkie grupy projektowe mają ze sobą swoje dzieła i ustala wraz z uczniami wzór takiego opisu, aby był on ujednolicony we wszystkich grupach. Opis tryptyku w języku polskim może być bardziej rozbudowany i grupy mają więcej swobody w jego tworzeniu, zaś opis w języku hiszpańskim ma zawierać następujące części:

- Inspiración – *¿En qué obra se inspiró el grupo? ¿Qué obra copió? ¿Por qué escogieron esta obra?*
- *¿Qué relación hay entre las tres partes? Si representan una obra de tres partes o tres obras relacionadas?*
- *¿De qué figuras geométricas consiste?*

Każdy obszar powinien być opisany w kilku zdaniach (od 2 do 5).

Uczniowie przystępują do pracy, mogą korzystać ze słowników języka hiszpańskiego i dodatkowych materiałów ułatwiających wykonanie zadania. Nauczyciel sprawdza przebieg pracy, pomaga i wspiera uczniów w tworzeniu opisów. Po wykonaniu zadania nauczyciel prosi o wymyślenie tytułu swojego tryptyku, zachęca do grupowej burzy mózgów i wspólnego podjęcia decyzji. Prowadzący weryfikuje poprawność gramatyczną i merytoryczną opisów. Prosi uczniów, aby rozdzielili między siebie fragmenty opisu – zaprezentują go podczas obchodów święta szkoły. Prowadzący sugeruje, aby wszyscy członkowie grupy przedstawiali fragmenty opisu. Jeśli są uczniowie, którzy nie czują się dobrze podczas wystąpień publicznych, szczególnie w języku obcym, mogą stać razem z grupą na prezentacji lub przeczytać opis tylko w języku polskim. Po wybraniu tytułów grupy ustalają kolejność prezentacji każdego zespołu podczas obchodów szkolnego święta. Nauczyciel podsumowuje zajęcia i przypomina o uzupełnieniu autoewaluacji na tablicy klasowej. On sam również dokonuje wpisów przy każdej grupie.

8.6. Zajęcia nr 6. Przedstawienie swoich dzieł na spotkaniu szkolnym z okazji Dnia Matematyki 12 marca

Ostatnie zajęcia to obchody szkolnego Dnia Matematyki, podczas których uczniowie przedstawiają swoje prace i ich opis. Termin jest ustalony ogólnie i biorą w nim udział różne klasy ze szkoły.

Prezentacja wyników projektu to jedna z wielu aktywności. Nauczyciel koordynator opowiada kilka zdań o projekcie, tłumacząc jak przedmioty pozornie różne (język hiszpański i matematyka lub plastyka), mogą się wzajemnie wspierać i uzupełniać. Uczniowie odczytują przygotowane prezentacje, pokazując stworzone przez siebie dzieła. Nauczyciel dziękuje swoim uczniom za udział w projekcie, prosi wszystkich zgromadzonych o oklaski dla grup projektowych. Na koniec zostają wykonane pamiątkowe zdjęcia poszczególnych grup z ich pracami.

- **Komentarz metodyczny:** Nauczyciel koordynator może zainspirować nauczyciela matematyki, aby zorganizował Dzień Matematyki w szkole. Jednak nie jest on odpowiedzialny za organizację całego dnia i występuje ze swoimi uczniami jako jedna z aktywności. Jeśli nie ma chętnych do organizacji takiego dnia w szkole, można zaprezentować dzieła grup podczas innych świąt (Dnia Hiszpańskiego, Święta Szkoły, Pierwszego Dnia Wiosny itp.)

8.8. Ewaluacja

Ewaluację projektu warto zaplanować zaraz po zakończeniu zajęć projektowych. Uczniowie spotykają się z nauczycielami uczestniczącymi w projekcie od razu po zakończeniu zajęć szkolnych, aby nie zajmować czasu lekcyjnego na ewaluację. Należy wcześniej wspólnie z nauczycielami i uczniami ustalić termin spotkania. Uczestnicy rozmawiają o swoich odczuciach i przemyśleniach względem projektu. W dalszej części uczniowie wypełniają ankietę ewaluacyjną (zob. punkt 11). Nauczyciel koordynator wraca w rozmowie do zamieszczonych na tablicy w pracowni językowej kart monitorujących pracę uczniów, pozytywnie podsumowuje słownie ich pracę. Na koniec wszyscy uczniowie otrzymują dyplomy uczestnictwa w projekcie. Nauczyciel koordynator podczas drugiego spotkania nauczycieli zaangażowanych w projekt, prowadzi ewaluację w formie otwartej rozmowy, zadając pytania dotyczące prowadzenia zajęć, ich przydatności, organizacji i oceny ogólnej projektu.

9. Propozycja kontraktu

Poniżej została przedstawiona propozycja kontraktu dotycząca wszystkich uczestników projektu. Jego części mogą być wypracowane w drodze burzy mózgów wspólnie z uczniami. Przykładowy kontrakt jest w języku hiszpańskim, zaś najważniejsze punkty kontraktu są przetłumaczone na język polski, aby uczniowie z niższym poziomem językowych również rozumieli zapisy i zasady projektowe. Kontrakt może zawierać zaprezentowane poniżej informacje:

Nuestro contrato del proyecto / nasz kontrakt projektu

Título del proyecto: Hiszpański TRYPTYK – Ile kosztuje bilet do muzeum Salvadora Dalí?

Duración: 6 semanas

Participantes: alumnos del grado 6

Todos los participantes de este proyecto declaran que:

Wszyscy uczestnicy projektu deklarują, że:

- *trabajan juntos en equipo* / pracują wspólnie w grupie nad zadaniami;
- *respetan a a los demás* / szanują wszystkich członków grupy;
- *realizan las tareas con compromiso* / realizują dokładnie zadania projektowe;
- *aprenden español* / uczą się hiszpańskiego
- *crean una obra en grupo* / stworzą grupowe dzieło sztuki;
- *intentan estar presente en las clases* / starają się być obecni na zajęciach.

Firma del profesor:

Firmas de los alumnos:

10. Ocenianie

Ocenianie uczestników projektu odbywa się w trakcie trwania projektu oraz po jego zakończeniu. Pierwszą formą, która daje informacje służące wystawieniu oceny przez nauczyciela, jest karta grupy uzupełniania na bieżąco przez uczestników i nauczycieli projektu. Uczniowie dokonywali na niej samooceny realizacji swoich zadań, a nauczyciel od razu widział, czy i jak grupa zrealizowała cele projektu. Po zakończeniu nauczyciele mogą ocenić ucznia w wybranych obszarach:

- aktywność i praca w grupie – pozytywna ocena z zachowania w postaci np. dodatkowych punktów lub pochwały pisemnej, w zależności od danego systemu szkolnego,
- efekt końcowy kart pracy/zadania matematycznego/tryptyku plastycznego/opisu tryptyku w języku hiszpańskim – ocena pozytywna, nie niższa niż czwórka,
- poszerzenie i używanie w projekcie wiedzy językowej/środków leksykalno-gramatycznych – ocena pozytywna nie niższa niż czwórka.

W przypadku oceniania ucznia ze SPE nauczyciel ocenia wkład pracy i starania oraz zaangażowanie w projekt oceną pozytywną. Warto pamiętać, że ocenianie pracy pisemnej może odbywać się w formie ustnej, a uczeń np. z dysgrafią może używać komputera do tworzenia zadań i opisów w języku polskim i hiszpańskim. Można ocenić także jego systematyczność i dokładność w wykonywaniu zadań. Warto podczas trwania całego projektu doceniać słownie wszystkich uczestników, co wpłynie na poziom motywacji do nauki oraz udziału w innych projektach.

11. Ankiety ewaluacyjne

Przykładowa ankieta ewaluacyjna do uzupełnienia dla uczniów po zakończeniu projektu na ostatnim spotkaniu ewaluacyjnym. Nauczyciel pamięta o dodatkowej ewaluacji w postaci kart grup, które monitorowały ich pracę i były uzupełniane na bieżąco przez uczniów.

Ankieta dla ucznia dotycząca projektu *Hiszpański TRYPTYK – Ile kosztuje bilet do muzeum Salvadora Dalí?*

- Pracowałem(-am) wspólnie z grupą nad zadaniami. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)
- Szanowałem(-am) wszystkich członków grupy. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)
- Z dokładnością i starannością realizowałem(-am) zadania projektowe.

- Odnosiłem(-am) się kulturalnie i z szacunkiem do innych. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)
- Podniosłem(-am) umiejętności dotyczące języka hiszpańskiego. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)
- Stworzyłem(-am) z grupą tryptyk plastyczny. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)
- Potrafię samodzielnie ocenić moją pracę i zaangażowanie. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)
- Znam zasady panujące w miejscach kultury. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)
- Projekt spełnił moje oczekiwania. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)
- Jestem zainteresowany(-a) udziałem w innym projekcie. (1 – 2 – 3 – 4 – 5)

12. Materiały pomocnicze/Komentarz metodyczny

Projekt możliwy jest do całkowitej realizacji w trybie zdalnym. Nauczyciel może udostępniać uczniom materiały online oraz stworzyć wirtualną tablicę, na której będzie zamieszczał wszystkie zadania do wykonania oraz kontrakt projektu lub karty monitorowania pracy grupy. Dla uczniów z dysfunkcjami nauczyciel może zaproponować pomocnicze słowniczki, większą czcionkę w zadaniu, wyodrębnienie treści kluczowych, tłumaczenie fragmentów na język polski itp. Uczniowie mogą spotykać się na zajęcia poprzez platformy do spotkań online. Wirtualna wizyta w muzeum Salvadora Dalí idealnie wpisuje się do zrealizowania w trybie zdalnym, uczniowie podczas takiej wizyty mogą uzupełniać karty pracy lub odpowiadać na przygotowane wcześniej pytania nauczyciela dotyczące oglądanej wystawy.

Pozostałe komentarze metodyczne zostały zamieszczone w opisach poszczególnych zajęć projektowych.

Przykładowe materiały do użycia podczas realizacji scenariusza

- Karteczki do przygotowania podziaku na grupy

Nauczyciel rozcina odpowiednią liczbę karteczek dopasowaną do liczby uczniów.

Karteczki do przygotowania podziaku na grupy

círculo	triángulo	cuadrado
rectángulo	rombo	trapecio
cono	pirámide	cubo

▪ Przykładowa karta pracy do realizacji zajęć nr 2

Uczeń dostaje dwie karty, jedna jest rozsypanką informacji, a drugą uzupełnia, korzystając z pierwszej.

Przykładowa karta pracy do realizacji zajęć nr 2 – część pierwsza

1. *Diego, Pablo, Alejandro, Juan Salvador, Domingo, Felipe, Jacinto.*

- *Rodríguez de Silva y Velázquez;*
- *Ruiz Picasso;*
- *Dalí i Domènech, marqués de Dalí de Púbol.*

2. **6 de junio de 1599** el 25 de octubre de 1881 **el 8 de abril de 1973** el 23 de enero de 1989 **el 6 de agosto de 1660** el 11 de mayo de 1904.
3. escultor español, representante del surrealismo, pintura española, escenógrafo, pintura universal, escultura, escritor español del siglo XX, creador del cubismo representante del cubismo, estilo naturalista, representante, del dadaísmo, representante del barroco.

OBRAS DE PINTURA

- La vida
- Cristo de San Juan de la Cruz
- La fábula de Aracne
- Guernica
- Las meninas
- La persistencia de la Memoria
- La rendición de Breda
- El nacimiento de una divinidad
- Muchacho con pipa

4.

- En París fue donde conoció a Pablo Picasso
- Pintó retratos del rey y de su familia
- Tuvo en sus pinturas el período azul y rosa
- Tuvo una mujer que se llamaba Gala
- Tuvo el cargo más importante entre los pintores de la corte
- Tuvo 4 hijos
- Fue expulsado de la Real Academia de Bellas Artes en 1926
- Fue director del Museo del Prado
- A los 24 años se trasladó a Madrid, donde fue nombrado pintor del rey

Przykładowa karta pracy do realizacji zajęć nr 2 – część druga

Nombre y apellidos del pintor:

Fecha de nacimiento:

Fecha de muerte:

Cuenta ¿cuántos años vivió este pintor?

¿Qué estilo y campos artísticos representa?

Más importantes acontecimientos de su vida:

▪ **Zadanie matematyczne do zajęć nr 2**

Przykład dostosowania zadania matematycznego do możliwości uczniów z dysfunkcjami; w tekście wyodrębnione są treści kluczowe, a tłumaczenie fragmentu tekstu jest pogrubione.

- Za **bilety wstępu** na wystawę w muzeum Salvadora Dali grupa turystów zapłaciła 191 euro. W grupie było 15 uczniów i 4 nauczycieli. Ile kosztowały bilety wstępu, jeśli bilet normalny był droższy od ulgowego o 5 euro. Podaj cenę w euro i złotych.
- Un grupo de turistas pagó por **entradas** al museo 191 euros. Cuánto costaron las entradas, si el billete sencillo fue 5 euros más caro que el billete reducido. Pon el precio en EUR y PLN.

13. Bibliografia

Elert E., Wenda A., b.r., [Praca metodą projektu](#) (PDF, 2,1 MB; dostęp 15.07.2022).

Konior A., Oberman J., 2022, *Creando de nuevo. Poradnik metodyczny do programu nauczania języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego, wprowadzanego jako I język obcy w klasach IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP*, Warszawa: ORE.

Konior A., Oberman J., 2022, *Creando de nuevo. Program nauczania języka hiszpańskiego dla II etapu edukacyjnego, wprowadzanego jako I język obcy w klasach IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP*, Warszawa: ORE.

Justyna Oberman – absolwentka filologii hiszpańskiej i pedagogiki kulturoznawczej. Od 12 lat pracuje aktywnie jako nauczyciel języka hiszpańskiego. Swoją warsztat pracy wzbogaca realizacją międzynarodowych projektów edukacyjnych. Interesuje się problematyką neurolingwistyki w nauczaniu, a także zagadnieniami związanymi z wykorzystaniem kultury i sztuki w praktycznej nauce języka obcego. Specjalizuje się w metodyce nauczania języka hiszpańskiego.